

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
Marian Banaś

KPS.410.001.01.2023

Pani
Katarzyna Łażewska-Hrycko
Główny Inspektor Pracy
Państwowa Inspekcja Pracy
Główny Inspektorat Pracy
ul. Barska 28/30
02-315 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/001 Wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowa Inspekcja Pracy ¹ , Główny Inspektorat Pracy ² ul. Barska 28/30, 02-315 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Katarzyna Łażewska-Hrycko, Główny Inspektor Pracy od 10 lutego 2021 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Pracy, Spraw Społecznych i Rodziny
Kontrolerzy	1. Michał Przybylski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KPS/11/2023 z 23 stycznia 2023 r. 2. Anna Żarek, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KPS/10/2023 z 23 stycznia 2023 r.

(akta kontroli str. 1-5)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2022, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 12 – Państwowa Inspekcja Pracy. Ocenie podlegały w szczególności: – realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych, – sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2022 r. w zakresie operacji finansowych, – system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań, – nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴. Przeprowadzono również analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: – analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,

¹ Dalej: PIP.

² Dalej: GIP.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm., dalej: ufp.

- kontroli prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy w trakcie roku budżetowego,
- kontroli prawidłowości dokonanych blokad,
- kontroli przestrzegania ustalonych dla części 12 limitów wydatków, w tym – limitów środków na wynagrodzenia,
- analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- analizy wybranej próby wydatków, które w 2021 r. nie wygasły z upływem roku budżetowego,
- kontroli prawidłowości udzielania i realizacji wybranych zamówień publicznych,
- analizy stanu zobowiązań,
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analizy stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. *Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.*

III. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2022 r. w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W wyniku kontroli 3,0% zrealizowanych wydatków budżetu państwa przez dysponenta części 12 stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonymi w ufp. Nie stwierdzono przypadków wydatków niecelowych i niegospodarnych.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie zaopiniowała roczne sprawozdania za 2022 r. sporządzone przez dysponenta części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy. System kontroli zarządczej zapewniał kontrolę w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań budżetowych i w zakresie operacji finansowych.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁶ kontrolowanej działalności

1. Dochody budżetowe

OBSZAR Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2022 z dnia 17 grudnia 2021 r.⁷ w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy zaplanowano dochody budżetowe w kwocie 2250 tys. zł. Wykonane dochody wyniosły 2859,1 tys. zł i były wyższe od kwoty planowanej o 609,1 tys. zł, tj. o 27,1%. W porównaniu do 2021 r. kwota zrealizowanych dochodów była niższa o 36,4 tys. zł, tj. o 1,3%. Głównymi źródłami dochodów były:

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2022 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej, ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁶ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 270, dalej: ustawa budżetowa.

- wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych w kwocie 1021,8 tys. zł, co stanowiło 35,7% ogółu dochodów (spadek o 132,2 tys. zł, tj. o 11,5% w porównaniu do 2021 r.);
- wpływy z tytułu grzywien i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych w kwocie 856,1 tys. zł, co stanowiło 29,9% ogółu dochodów (spadek o 285,4 tys. zł, tj. o 25% w porównaniu do 2021 r.);
- wpływy ze sprzedaży składników majątkowych w kwocie 411,1 tys. zł, co stanowiło 14,4% ogółu dochodów (wzrost o 60,6 tys. zł, tj. o 17,3% w porównaniu do 2021 r.);
- wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów w kwocie 310 tys. zł, co stanowiło 10,8% ogółu dochodów (wzrost o 231,2 tys. zł, tj. o 293,2% w porównaniu do 2021 r.);
- wpływy z usług w kwocie 142,6 tys. zł, co stanowiło 5% ogółu dochodów (wzrost o 116,3 tys. zł, tj. o 442,7% w porównaniu do 2021 r.).

Dochody wykonane w GIP w 2022 r. wyniosły (-)102,7 tys. zł i były niższe od kwoty planowanej o 215,2 tys. zł i o 174,4 tys. zł niższe w porównaniu do wykonania dochodów w 2021 r. Ujemne wykonanie dochodów wynikało z wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie⁸, który zasądził od Skarbu Państwa – PIP na rzecz powoda kwotę 118 tys. zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 9 lipca 2019 r. z tytułu potrącenia przez PIP kary w nadmiernej wysokości od wykonawcy umowy. Wyrok ten został utrzymany przez Sąd Apelacyjny w Warszawie⁹, który oddalił apelację. W konsekwencji wykonanie dochodów w GIP w 2022 r. w § 0920 – wpływy z pozostałych odsetek wyniosło (-)37,4 tys. zł, a w § 0950 – wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów (-)96,9 tys. zł.

(akta kontroli t. II str. 8-9, 171-172, 184-192, 462-463)

Według stanu na koniec 2022 r. w części 12 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 6313,9 tys. zł i były wyższe w porównaniu do 2021 r. o 178,5 tys. zł, tj. o 2,9%. Należności dotyczyły m.in.:

- grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych w kwocie 3046,5 tys. zł;
- grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych w kwocie 1450,8 tys. zł;
- kar i odszkodowań wynikających z umów w kwocie 1305,9 tys. zł.

W GIP na koniec 2022 r. wystąpiły należności w kwocie 207 tys. zł i były wyższe w porównaniu do 2021 r. o 20,3 tys. zł, tj. o 10,9%. Należności dotyczyły:

- kar i odszkodowań wynikających z umów w kwocie 150,2 tys. zł;
- wpływów z pozostałych odsetek w kwocie 56,6 tys. zł;
- opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego w kwocie 0,2 tys. zł.

(akta kontroli t. II str. 8-9, 171-172)

⁸ Wyrok z 23 kwietnia 2021 r., sygn. akt II C 3247/20.

⁹ Wyrok z 10 marca 2022 r., sygn. akt V ACa 489/21.

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

Opis stanu
faktycznego

2.1.1. Zaplanowane w ustawie budżetowej na rok 2022 wydatki budżetu państwa w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy wyniosły 405 590 tys. zł.

W planie po zmianach wydatki budżetu państwa w części 12 wyniosły 402 133,7 tys. zł.

W 2022 r. PIP nie realizowała wydatków pochodzących z rezerwy ogólnej i rezerw celowych budżetu państwa.

(akta kontroli t. II str. 246-269, 465)

Wydatki zrealizowane w 2022 r. w części 12 wyniosły 397 674,4 tys. zł, tj. 98,9% planu po zmianach. W porównaniu do 2021 r. wydatki były wyższe o 24 542,5 tys. zł (o 6,6%).

Wydatki GIP w 2022 r. wyniosły 54 249,7 tys. zł, tj. 95,8% planu po zmianach i były wyższe o 183 tys. zł (o 0,3%) w porównaniu do wydatków wykonanych przez GIP w 2021 r.

(akta kontroli t. II str. 31-36, 67, 173-176, 464-465)

Według stanu na koniec 2022 r. zobowiązania PIP wyniosły 24 282,6 tys. zł i w porównaniu do poprzedniego roku były wyższe o 2242,3 tys. zł, tj. o 10,2%. Zobowiązania dotyczyły w szczególności:

- dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników PIP za 2022 r. – 17 961 tys. zł;
- składek na ubezpieczenie społeczne oraz Fundusz Pracy – 3450,9 tys. zł;
- zakupu usług pozostałych – 1688,3 tys. zł.

Zobowiązania GIP według stanu na koniec 2022 r. wyniosły 3452,9 tys. zł i w porównaniu do 2021 r. były wyższe o 838,3 tys. zł, tj. o 32,1%. Zobowiązania dotyczyły w szczególności:

- dodatkowego wynagrodzenia rocznego dla pracowników GIP za 2022 r. – 1790,1 tys. zł;
- zakupu usług pozostałych – 1202,6 tys. zł;
- składek na ubezpieczenie społeczne oraz Fundusz Pracy – 343,5 tys. zł.

W 2022 r. w części 12 wystąpiły zobowiązania wymagalne w kwocie 56,1 tys. zł.

(akta kontroli t. II str. 31-36, 173-176)

Wydatki w części 12 przeznaczono na¹⁰:

- wydatki bieżące jednostek budżetowych w kwocie 388 055,6 tys. zł, tj. 98,9% planu po zmianach i 97,6% wydatków ogółem;
- wydatki majątkowe w kwocie 6649,9 tys. zł, tj. 98,3% planu po zmianach i 1,7% wydatków ogółem;
- świadczenia na rzecz osób fizycznych w kwocie 2968,9 tys. zł, tj. 93,2% planu po zmianach i 0,7% wydatków ogółem.

¹⁰ Bez wydatków niewygasających.

Kontrolą objęto 41 zapisów księgowych dotyczących wydatków budżetowych z zastosowaniem metody MUS¹¹ na łączną kwotę 10 490,4 tys. zł, co stanowiło 2,6% wydatków dysponenta głównego i 19,3% wydatków GIP. W badanej próbie ujęto wydatki majątkowe na łączną kwotę 1488,7 tys. zł, tj. 22,4% wydatków majątkowych wykonanych w 2022 r. w części 12.

W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie ponoszenia wydatków z budżetu państwa.

(akta kontroli t. I str. 296-774; t. II str. 1)

2.1.2. Zastępca Głównego Inspektora Pracy 14 grudnia 2022 r. podjął decyzję w sprawie blokowania planowanych na rok 2022 wydatków na łączną kwotę 3456,3 tys. zł w związku z posiadaniem nadmiarowym środków oraz opóźnieniami w realizacji zaplanowanych na 2022 r. zadań inwestycyjnych.

22 grudnia 2022 r. Minister Finansów na podstawie polecenia Prezesa Rady Ministrów z 19 grudnia 2022 r. podjął decyzję w sprawie zmian w budżecie państwa, w wyniku której zablokowana 14 grudnia 2022 r. kwota 3456,3 tys. zł została przeniesiona do rezerwy celowej poz. 80 pn. *Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19*.

(akta kontroli t. II str. 229-237)

2.1.3. Plan zamówień publicznych GIP na 2022 r. był zmieniany siedmiokrotnie. Ostatecznie zaplanowano 17 zamówień, z których dwa nie zostały zakończone do końca 2022 r. GIP udzielił w 2022 r. łącznie 12 zamówień publicznych na podstawie ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych¹² i zawarł umowy o łącznej wartości 7820,8 tys. zł. W 2022 r. GIP udzielił 526 zamówień klasycznych o wartości mniejszej niż 130 tys. zł, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 pzp, na łączną kwotę 2034,1 tys. zł.

(akta kontroli t. II str. 333-441)

Plan zamówień publicznych wraz z aktualizacjami był publikowany przez PIP w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz w Biuletynie Informacji Publicznej PIP w terminie i zakresie określonym w art. 23 ust. 1 i 3 pzp. Roczne sprawozdanie o udzielonych zamówieniach publicznych zostało przekazane do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych 8 lutego 2023 r., w terminie i w zakresie wynikającym z art. 82 pzp.

(akta kontroli t. II str. 333-401)

Kontrolą w zakresie prawidłowości wyboru trybu udzielania zamówień publicznych oraz wyłączenia stosowania procedur określonych w pzp objęto sześć zamówień publicznych, na które w 2022 r. wydatkowano łącznie 1703,7 tys. zł, co stanowiło 0,4% wydatków dysponenta głównego. Udzielone zamówienia dotyczyły:

- dostawy 100 sztuk zestawów komputerowych wraz z systemem operacyjnym dla jednostek PIP z opcją dostawy dodatkowych 50 sztuk (zamówienie udzielone w trybie przetargu nieograniczonego, wartość zamówienia 1042,4 tys. zł, w 2022 r. wydatkowano 100% tej kwoty);

¹¹ Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości, z wyłączeniem wydatków o wartości poniżej 1 tys. zł.

¹² Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm., dalej: pzp.

- przygotowania i realizacji kampanii medialnej „Budowa. STOP wypadkom!” (zamówienie udzielone w trybie przetargu nieograniczonego, wartość zamówienia 880,6 tys. zł, w 2022 r. wydatkowano 460,4 tys. zł);
- zapewnienia oprawy scenograficznej podczas uroczystego podsumowania konkursów PIP (zamówienie udzielone w trybie podstawowym bez negocjacji, wartość zamówienia 90,9 tys. zł, w 2022 r. wydatkowano 100% tej kwoty);
- świadczenia usług prawnych (trzy zamówienia, w ramach których zawarto umowy na świadczenie usług od 5 stycznia do 30 kwietnia¹³, od 1 maja do 31 sierpnia¹⁴ i od 1 września do 31 listopada 2022 r.¹⁵ z wyłączeniem stosowania obowiązującego w GIP zarządzenia w sprawie udzielania zamówień publicznych w PIP¹⁶ na podstawie § 4 wymienionego zarządzenia, łączna wartość trzech udzielonych zamówień 110 tys. zł, w 2022 r. wydatkowano 100% tej kwoty).

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przeprowadzenia powyższych postępowań.

(akta kontroli t. I str. 775-833; t. II str. 442-461)

2.1.4. W 2022 r. wysokość środków na wynagrodzenia osobowe w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy wyniosła 278 662 tys. zł. Wykonanie wydatków było o 1,5 tys. zł niższe od planu po zmianach. Stan zatrudnienia w PIP w 2022 r. zaplanowano na poziomie 2760 etatów, tj. o 50 etatów więcej niż w 2021 r.

Przeciętne zatrudnienie w PIP w 2022 r. wyniosło 2483 osoby¹⁷ i w stosunku do zatrudnienia w 2021r. było wyższe o dziewięć osób. Stan zatrudnienia według sprawozdania Rb-70¹⁸ na koniec 2022 r. wyniósł 2509 osób i był wyższy o 48 osób w porównaniu do 2021 r. W przypadku osób nieobjętych mnożnikowymi systemami wynagrodzeń, przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego wyniosło 9344,3 zł i było wyższe o 848,9 zł w porównaniu do 2021 r., tj. o 10%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe w 2022 r. wyniosło 14 333,3 zł i było o 1416,6 zł wyższe w porównaniu do 2021 r., tj. o 11%.

W sprawozdaniu Rb-70 za IV kwartał 2022 r. w formularzu dotyczącym osób zatrudnionych do wykonywania prac interwencyjnych i robót publicznych, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne¹⁹ wykazano na koniec okresu sprawozdawczego 12 zatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. Łącznie w 2022 r. w poszczególnych OIP zorganizowano prace interwencyjne dla 26 osób na stanowiskach: radcy (osiem osób), starszego referenta (osiem osób), młodszego specjalisty (pięć osób), specjalisty (jedna osoba), referenta (dwie osoby) i referentów prawnych (dwie osoby). Łącznie z tytułu organizacji robót interwencyjnych dla ww. 26 osób PIP otrzymała refundację z Funduszu Pracy w wysokości 159,2 tys. zł.

(akta kontroli t. II str. 147-148, 150-151, 466, 541)

¹³ Wartość zamówienia 40 tys. zł

¹⁴ Wartość zamówienia 40 tys. zł.

¹⁵ Wartość zamówienia 30 tys. zł.

¹⁶ Zarządzenie nr 6/21 Głównego Inspektora Pracy z 25 stycznia 2021 r.

¹⁷ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

¹⁸ Sprawozdanie o zatrudnieniu i wynagrodzeniach.

¹⁹ Dz. U. poz. 864.

W 2022 r. w GIP przeciętne zatrudnienie wyniosło 218,62 w przeliczeniu na pełnozatrudnionych i było o 3,08 niższe niż w 2021 r. Stan zatrudnienia wg sprawozdania Rb-70 na koniec 2022 r. wyniósł 219,63 w przeliczeniu na pełnozatrudnionych i był niższy o 0,75 od stanu na koniec 2021 r.

(akta kontroli t. II str. 145-146, 149, 467)

W 2022 r. jeden pracownik GIP zatrudniony na umowę o pracę wykonywał zadania na podstawie umowy zlecenia przez okres dłuższy niż sześć miesięcy, przy czym zakres czynności pracownika nie pokrywał się z obowiązkami wynikającymi z podpisanej umowy zlecenia. Powyższa umowa dotyczyła dwuletniego wsparcia technicznego programu komputerowego do ewidencji i dystrybucji wydawnictw PIP „Publikator” i opiewała na łączną kwotę 5 tys. zł, w tym 2,5 tys. zł za pierwszy rok i 2,5 tys. za drugi rok wsparcia technicznego. W 2022 r. GIP z tytułu wskazanej umowy poniósł wydatek w wysokości 2,5 tys. zł.

W 2022 r. GIP zawarł jedną umowę o dzieło z osobą wykonującą zadania pomocnicze przez okres dłuższy niż sześć miesięcy w okresie od 1 marca do 31 grudnia 2022 r. Przedmiotem umowy było wprowadzanie przez wykonawcę aktualizacji treści przepisów prawnych dostępnych w systemie teleinformatycznym „Navigator”. Z tytułu ww. umowy GIP poniosła w 2022 r. łączny wydatek w wysokości 3 tys. zł.

(akta kontroli t. II str. 327-332)

2.1.5. W planie wydatków majątkowych na 2022 r. w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy uwzględniono kwotę 8120 tys. zł na realizację dziewięciu zadań inwestycyjnych oraz na 27 zakupów inwestycyjnych przez poszczególne jednostki PIP, w tym w GIP kwotę 2556,6 tys. zł na sześć zakupów inwestycyjnych. W 2022 r. zrezygnowano z realizacji dwóch zaplanowanych zadań na łączną kwotę 88 tys. zł, tj. dostosowania do przepisów przeciwpożarowych budynku użytkowanego przez Oddział OIP Bydgoszcz we Włocławku (zaplanowano 8 tys. zł) i zakupu systemu regałów archiwalnych dla OIP Warszawa (zaplanowano 80 tys. zł). Całkowicie nie zrealizowano trzech zadań na łączną kwotę 1795 tys. zł: zaprojektowania i wykonania robót budowlanych przez OIP Łódź (zaplanowano 70 tys. zł), przebudowy budynku na potrzeby nowej siedziby Oddziału OIP Wrocław w Kłodzku (zaplanowano 1256 tys. zł) i zakupu nowej strony internetowej dla PIP (zaplanowano 469 tys. zł). W trakcie 2022 r. dodano 19 nowych zadań na łączną kwotę 633,1 tys. zł, w tym trzy nowe zadania inwestycyjne na łączną kwotę 84,6 tys. zł i 16 zakupów inwestycyjnych na łączną kwotę 548,5 tys. zł.

Ostatecznie w części 12 zrealizowano wydatki majątkowe na kwotę 6649,9 tys. zł, tj. 81,9% kwoty ujętej w ustawie budżetowej i 98,3% planu po zmianach²⁰ na realizację dziewięciu zadań inwestycyjnych i 41 zakupów inwestycyjnych. W GIP zrealizowano osiem zakupów inwestycyjnych na łączną kwotę 1761,7 tys. zł, tj. 99,5% planu po zmianach.

Decyzją zastępcy Głównego Inspektora Pracy zablokowane zostały zaplanowane wydatki majątkowe na 2022 r. na kwotę 1356,3 tys. zł, co zostało szerzej przedstawione w pkt 2.1.2. wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli t. II str. 270-281, 324-326, 464-465)

2.1.6. Zastępca Głównego Inspektora Pracy 26 listopada 2021 r. złożył do Ministerstwa Finansów wnioski o ujęcie w wykazie i planie wydatków niewygasających w 2021 r. kwotę w wysokości 40 tys. zł na zakup zestawu

²⁰ Zmiany dotyczyły m.in. przeniesienia na kolejne lata inwestycji budowlanej dotyczącej nowej siedziby oddziału w Kłodzku oraz opóźnień w realizacji nowej strony internetowej dla PIP.

komputerowego. Środki te nie pochodziły z rezerw budżetowych. Procedura zakupu ww. sprzętu została rozpoczęta w listopadzie, a zamówienie udzielono w grudniu 2021 r. z czasem realizacji zamówienia wynoszącym do 80 dni. Zakupiony sprzęt został odebrany 19 stycznia 2022 r. Z tytułu powyższego zamówienia 8 lutego 2022 r. GIP poniósł wydatek w wysokości 35,5 tys. zł. Niepełne wykorzystanie kwoty 40 tys. zł wynikało z uzyskania korzystnej oferty w drodze zapytania ofertowego. GIP 3 marca 2022 r., tj. po 23 dniach od poniesienia wydatku, poinformował Ministerstwo Finansów o odstąpieniu od wydatkowania kwoty 4,5 tys. zł, która w systemie Obsługi Budżetu Państwa Trezor została wykazana w pozycji *Niewydane (planowane)*. Powyższe środki zostały prawidłowo zaewidencjonowane, a dane w sprawozdaniu Rb-28NW z wykonania planu tych wydatków wynikały z ewidencji analitycznej do rachunku pomocniczego dla środków na wydatki niewygasające.

(akta kontroli t. II str. 67-85)

2.1.7. GIP w 2021 r. poniósł wydatki na energię elektryczną w wysokości 518,7 tys. zł, a w 2022 r. w wysokości 503,8 tys. zł, w tym 225 tys. zł na usługi dystrybucji energii elektrycznej. GIP wynajmuje siedzibę i rozlicza energię elektryczną z właścicielem obiektu na podstawie wystawianych przez właściciela faktur, do których każdorazowo załączane są faktury źródłowe wystawiane przez dostawców energii elektrycznej.

W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej²¹ zastępca Głównego Inspektora Pracy 5 grudnia 2022 r. skierował pismo do wszystkich komórek organizacyjnych GIP, w którym określone zostały zasady mające na celu ograniczenie zużycia energii elektrycznej, w tym zaprzestanie używania własnych urządzeń grzewczych, ograniczenie ogrzewania / chłodzenia do określonych temperatur oraz wyłączanie urządzeń elektrycznych po zakończeniu pracy. GIP przeprowadził również negocjacje z właścicielem budynku, w wyniku których zobowiązał się on do podjęcia działań pozwalających na realizację postanowień zawartych w art. 37 ust. 1 ustawy o ochronie odbiorców energii elektrycznej, tj. wymiany oświetlenia z jarzeniowego na oświetlenie typu LED oraz zamontowania czujników ruchu umożliwiających doświetlanie powierzchni w trakcie jej użytkowania. Ze względu na konstrukcję budynku niemożliwe jest wykonanie instalacji fotowoltaicznej, jednak właściciel nieruchomości zobowiązał się do przedstawienia świadectwa energetycznego oraz wykonania analizy możliwości zainstalowania baterii do kompensacji mocy biernej. W wyniku działań GIP właściciel nieruchomości zobowiązał się też do zlecenia specjalistycznej firmie wykonania analizy możliwości wygenerowania dalszych oszczędności energii i obniżenia jej kosztów.

(akta kontroli t. II str. 518-540; t. III str. 1)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu
faktycznego

W 2022 r. w części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy zostały poniesione wydatki w wysokości 2,2 tys. zł w ramach wydatków budżetu środków europejskich z 10 tys. zł ujętych w planie finansowym (22% planu). Wydatek ten dotyczył delegacji zagranicznej jednego z pracowników GIP w związku z udziałem w wizycie oceniającej system inspekcji pracy na Węgrzech w ramach Europejskiego programu na rzecz

²¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 269, ze zm., dalej: ustawa o ochronie odbiorców energii elektrycznej.

zatrudnienia i innowacji społecznych (EaSI). Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie ponoszenia wydatków z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli t. II str. 49-66)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2022 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie wydatków.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania łącznych sprawozdań za 2022 r. przez dysponenta części 12 – Państwowa Inspekcja Pracy i sprawozdań jednostkowych GIP:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego (Rb-28NW),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2022 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 12 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań. Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

(akta kontroli t. II str. 2-183)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych.

OBSZAR

V. Wnioski i uwagi

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od formułowania wniosków i uwag.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla Głównego Inspektora Pracy, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie²² umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Warszawa, 12 kwietnia 2023 r.

Prezes
Najwyższej Izby Kontroli
Marian Banaś

.....
podpis

²² Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonych kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.